

**סגן ראש הממשלה
ושר המשפטים**

י ר ו ש ל י ם

א' טבת תשפ"ה
1 ינואר 2025

מס' מכתב: 2025-2

**לכבוד
ח"כ אחמד טיבי**

שלום רב,

הנדון: מענה לשאילתה 2145 "הרחבת שיעורי מיצוי הזכויות לתוכניות חברתיות"

במענה לשאילתה שבנדון, אבקש להשיבך כדלקמן:

השאילתה הועברה להתייחסות האגף הממונה על פעילות משרד המשפטים החברה הערבית ולאגף שירות. מצ"ב מכתבם של קרן רבי, סמנכ"לית שירות ועו"ד האני ואקד, הממונה על פעילות משרד המשפטים בחברה הערבית (החטיבה החברתית), ובו התייחסות לשאלות המפורטות בשאילתה שבנדון.

בברכה,

ח"כ יריב לויף

סגן ראש הממשלה ושר המשפטים

כ"א אלול תשפ"ד

24 ספטמבר 2024

אל: לשכת שר המשפטים
לשכת מנכ"ל משרד המשפטים

שלום רב,

הנדון: מענה לשאלתה בנושא "הרחבת שיעור מיצוי זכויות לתכניות חברתיות"

במענה לשאלתה שבנדון אשר הגיש חה"כ אחמד טיבי לשר המשפטים ביום 12.8.2024, להלן תובא התייחסות אגף השירות והחטיבה החברתית במשרד המשפטים:

1. במשרד המשפטים 421 שירותים שכולם מונגשים לציבור בקטלוג השירותים הממשלתי שבאתר gov.il. ההנגשה כוללת מידע מקיף על השירות – מהותו, עלותו, תהליך הטיפול מרגע שתוגש הבקשה והפניה לערוצי הקשר המתאימים באמצעותם ניתן לקבל מענה. מתוך כלל השירותים יש במשרד המשפטים 53 שירותי ליבה של יחידות השירות המרכזיות במשרד וביניהן רשות התאגידים, הטאבו, האפוטרופוס הכללי, רשם הירושות, חדלות פירעון, הסיוע המשפטי ועוד. בכל השירותים הללו המענה לאזרחים מורחב והוא כולל מגוון ערוצי קשר וביניהם:

מענה טלפוני אנושי באמצעות מוקד השירות והמידע של משרד המשפטים הזמין כל יום בין השעות 00:00-16:00; מענה אנושי בקבלת קהל; מענה אנושי בצי"ט; מענה בדואר אלקטרוני; מענה בפקס; ומענה בווטסאפ וברשתות החברתיות (בחלק מהשירותים).

2. בנוסף, מקדם המשרד הנגשת שירותיו לחברה הערבית. במסגרת זו בוצעו הפעולות הבאות:

פעולות תשתיות לתרגום השירותים לשפה הערבית

- על מנת להביא לכדי תרגום איכותי ואמין, נקבע סטנדרט לתרגום לשפה הערבית, במסגרתו גיבשו נציגי המשרד יחד עם "כל זכות" מבחן תרגום למתרגמים שעובדים עם המשרד. המתרגמים אשר עברו את המבחן, הם היחידים שמורשים לתרגם תכנים לערבית.
- הוקצה תקן ייעודי למנהל תחום הנגשת השירות לשפה הערבית באגף השירות שאמון על הנגשת השירות לשפה הערבית בכלל ערוצי הקשר.
- הוקם צוות תוכן ייעודי של דוברי השפה הערבית שמטרתו לבצע בקרה שוטפת על איכות התרגום לשפה הערבית ושמירה על עדכניות המידע בהלימה מלאה לדפי התוכן בעברית.

פעולות תרגום שוטפות באתרי האינטרנט של משרד המשפטים

- באתרי משרד המשפטים קיימים 6,800 דפים בעברית. עד כה תורגמו 1,513 דפים לשפה הערבית (22.25%).
- משרד המשפטים פועל בהתבסס על החלטת הממשלה 550 שהגדירה יעד לתרגום 50% מדפי האינטרנט של משרדי הממשלה עד סוף שנת 2025.

- תרגום השירותים לשפה הערבית: נכון להיום תורגמו 308 שירותים מתוך 421 שירותים ובתוכם 53 השירותים הנפוצים של משרד המשפטים ולרבות, בקשות בענייני ירושה, צוואה ויפוי כוח מתמשך, בקשת חופש מידע, תלונה על גזענות, פניות לייצוג על ידי הסניגוריה הציבורית, בקשות בענייני רישום והסדר זכויות במקרקעין, בקשות בענייני חדלות פירעון, בקשת חנינה מנשיא המדינה, בקשות בנושא הסדרת מקצועות הרישוי, בקשות ושאלות בענייני זכויות אנשים עם מוגבלות, בקשות לסיוע המשפטי, בקשות בענייני סימני מסחר, בקשות בעניינים שבסמכות רשות התאגידיים ועוד.

פעילות הנגשת המענה הטלפוני לשפה הערבית

לצורך הנגשת המענה הטלפוני לשפה הערבית הוקם במשרד המשפטים מוקד תרגום לשפה הערבית כך שהפונים למוקדי משרד המשפטים יכולים לקבל מענה מלא בשפה הערבית.

3. בכל הנוגע להנגשת תכניות חברתיות אשר מקדם משרד המשפטים, הרי שבתחילת שנת 2023 הוקמה החטיבה החברתית במשרד המשפטים שמטרתה להרחיב את העשייה החברתית-משפטית של משרד המשפטים. במסגרת זו, החטיבה החברתית פועלת להנגשה של תכניות בתחומים שונים, ולהסרת חסמים בירוקרטיים בהפעלתן.

לאור רוחב היריעה של השאלתה, ומאחר שבמשרד המשפטים עשייה ענפה בהקשר זה, להלן יובאו מספר דוגמאות לדרכי ההנגשה של תכניות חברתיות שמטרתן קידום פיתוח כלכלי-חברתי של החברה הערבית והחברה הבדואית וצמצום פערים.

אנו עומדים לרשות חה"כ מגיש השאלתה, לכל פירוט או הרחבה נוספת, באשר לתכנית זו או אחרת – הן ביחס לחברה הערבית, והן בכלל.

הנגשת שירותים להתמודדות עם חובות

אחת הסיבות לקושי בהסדרת חובות בחברה הערבית הינה היעדר נגישות גיאוגרפית ללשכות ההוצאה לפועל, כמו כן קיימים קשיי שפה, קושי במילוי טפסים ופערי מידע. במסגרת התכנית, פועלים נציגים מטעם רשות האכיפה והגבייה במרכזי פעילות עיקריים ביישובי החברה הערבית ומעניקים סיוע בהתמודדות עם חובות. במקרים המתאימים, הפונים מופנים לקבלת ייעוץ וייצוג משפטי על ידי הסיוע המשפטי. הפונים לקבלת ייעוץ משפטי בסיוע המשפטי זוכים לקבל גם מעטפת של בחינת זכויות ומיצוי זכויות מול הגופים הרלוונטיים השונים. פריסת היישובים מפורסמת באתר רשות האכיפה והגבייה.

ייצוג אנשים עם מוגבלות ואוכלוסייה מבוגרת בבתי הדין השרעיים

קיים פער במספר הפניות לייצוג של אנשים עם מוגבלות ואוכלוסייה מבוגרת בין המגזר הערבי לבין מקביליהם באוכלוסייה הכללית (על פי שיעורם באוכלוסייה). מטרת התוכנית לפעול להגברת הנגישות לצדק באמצעות העלאת מספר תיקי הייצוג וחשיפת הזכויות והאפשרויות לאוכלוסייה זו. צמצום הפער נעשה הן באמצעות פיתוח כלים טכנולוגיים להנגשת ההליך המשפטי לאנשים עם מוגבלות, הן באמצעות הכשרת עורכי דין העוסקים בתחום, הן באמצעות שיתוף פעולה עם בתי הדין השרעיים ובאמצעים נוספים.

בין יתר הפעולות המבוצעות במסגרת התוכנית, פותחו שורה של כלים המסייעים לעורכי הדין להנגיש את התהליך המשפטי, הזכויות והאפשרויות השונות עבור אנשים עם מוגבלות תוך התאמה ייעודית לשפה ולתרבות הערבית.

הנגשת זכויות והכשרת מייצגים לקטינים בסיכון ולהורים לילדים בסיכון

הפרויקט מחולק לשתי תוכניות: האחת - הנגשת מידע לקטינים בסיכון המצויים במסגרות חוץ ביתיות. עורכי דין שהוכשרו לתחום זה על ידי הסיוע המשפטי מעבירים הדרכות והרצאות לקטינים באשר לזכויותיהם ולאפשרותם לפנות לקבלת ייצוג ובמקביל נעשית עבודת מטה באשר להפצת זכויות ומידע; השנייה - הכשרת מייצגי הורים לילדים בסיכון בהליכי נוער. הכשרת עורכי הדין המייצגים מתמקדת בהליכי נוער בסיכון בדגש על הבדלי התרבויות בתוך יישובי המגזר הערבי. בשיתוף עם בתי הדין השרעיים שיפנו מקרים מתאימים.

קידום שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות בחברה הערבית והבדואית

אנשים עם מוגבלות בחברה הערבית נתקלים לעיתים בהדרות כפולות הנובעות מסטיגמות, העדר מודעות, סביבה לא נגישה ועוד. התוכנית מורכבת ממגוון פרויקטים שמטרתם לחולל שינוי עמדות בחברה הערבית כלפי אנשים עם מוגבלות, להגביר את המודעות למען הובלת תהליכי שינוי. בין היתר, יבוצעו קמפיילים, פעילות חשיפה לילדים ולמבוגרים, הפקת סרטונים וימי עיון, וובינרים והדרכת אנשי מקצוע.

הנגשת מידע, זכויות וסיוע בשירותים הניתנים על ידי רשות התאגידים בקרב האוכלוסייה הערבית

רוב הפעולות והדיווחים לרשות התאגידים (רשם החברות ורשם העמותות) נעשות באופן מקוון. חלק ניכר מהשירותים מבוצעים על ידי מתווכים הגובים כסף רב. מטרת התוכנית היא הנגשת שירותי רשות התאגידים שפתית וגיאוגרפית באמצעות הפעלת מגוון פעילויות. בין היתר, מבוצעות סדרת הרצאות, קול קורא לבירור צרכי הציבור, הפקת סרטונים וובינרים ועוד.

כאמור לעיל, משרד המשפטים משקיע מאמצים רבים בהנגשת שירותיו לציבור, ובכלל זאת הנגשת התכניות החברתיות הפועלות במסגרתו.

אנו עומדים לרשות חה"כ לכל בקשה לפירוט או הרחבה נוספת.

בברכה,

עו"ד האני ואקד
הממונה על פעילות משרד המשפטים
בחברה הערבית (החטיבה החברתית)

קרן רבי
סמנכ"לית שירות

העתק:

עו"ד מורן שניידר (רוזנבלום), ראש החטיבה החברתית, כאן